

Valintakoemateriaali 2019

Pohjola, Matti: Taloustieteen oppikirja, 14. uudistettu painos, Sanoma Pro Oy, Helsinki, 2019. ISBN: 978-952-63-5298-5.

TALOUSTIETEEN VALINTAKOE 29.5.2019

HUOM! Jokainen viidestä tehtävästä tulee tehdä omalle konseptille ja niistä kaikista voi saada enintään 12 pistettä.

1. Vastaa seuraaviin kohtiin lyhyesti (max 6 virkettä). Muista määritellä käyttämäsi käsitteet!
  - (a) Mikä on tuotantokuilu ja miten sitä voidaan mitata?
  - (b) Mitä on finanssipolitiikka ja mitä ovat finanssipolitiikan kerroinvaikutus ja syrjäytysvaikutus?
  - (c) Miten ja miksi lyhyen ja pitkän aikavälin Phillipsin-käyrät poikkeavat toisistaan?

2. Asunnosta saatavan nettovuokran määrä on R euroa vuodessa. Summa pysyy samana "tästä ikuisuuteen". Samoin vuotuinen korko on vakio $i\%$.
  - (a) Millä kaavalla lasketaan vuokrien nykyarvo (eli asunnon arvo)?
  - (b) Jos asunnosta pyydetään 100 000 euroa, nettovuokra R on 5000 euroa vuodessa, ja koron i arvioidaan olevan $2,5\%$ vuodessa, niin kannataako asuntoon sijoittaa?
  - (c) Mitä korko i voi enimmillään olla että asuntoon kannattaa edelleen sijoittaa?
  - (d) Jos korkon i arvioidaan olevan 1% vuodessa, niin kuinka suuri nettovuokran R täytyy vähintään olla että asuntoon kannatta sijoittaa?

3. Markkinoiden kysyntäkäyrä on muotoa $P = 100 - Q$, missä P on tuotteen hinta, ja Q on kysytty määrä. Markkinoilla toimii kaksi yritystä joiden tarjontakäyrä on muotoa $P = 2Q$, sekä yksi yritys jonka tarjontakäyrä on muotoa $P = 20 + Q$ (yritys ei siis tuota mitään jollei hinta ole suurempi kuin 20).
  - (a) Mikä on markkinoiden kokonaistarjontakäyrä?
  - (b) Ratkaise tasapainohinta P^* ja tasapainomäärä Q^* ?
  - (c) Markkinoille tulee uusi yritys joka tuo maahan 30 kpl tuotteen substituuotteja ja myy nämä kotimaista tuotetta halvemmalla. Miten kotimaisen tuotteen hinta muuttuu?

4. Tarkastellaan klassisen mallin mukaisia kilpailullisia työmarkkinoita **kolmessa erillisessä** tapauksessa.

- (a) Oletetaan, että työn kysyntäkäyrä on muotoa $L_d = 80 - \frac{5}{3}w$, jossa L_d on kysytty työntekijöiden määrä ja w on palkka. Työn tarjontakäyrä on muotoa $L_s = \frac{5}{3}w$, jossa L_s on tarjottu työntekijöiden määrä ja w palkka. Työvoiman määrä, N , on vakio 60. Ratkaise työmarkkinoiden tasapaino eli tasapainopalkka, w_E , ja työllisten määrä, L_E , sekä matemaattisesti että kuvion avulla. Paljonko mallissa on työttömiä? Minkälaista mallin työttömyys on?
- (b) Oletetaan, että työmarkkinat ovat tasapainossa (L_E, w_E) ja työvoiman määrä on vakio N . Valtio alkaa verottamaan työtä. Oletetaan, että markkinoille syntyy w_t suuruinen verokiila. Mitä verokiilalla tarkoitetaan? Miten verokiila vaikuttaa työmarkkinoiden tasapainoon ja työttömyyteen? Käytä vastauksesi perusteluksi kuviota.
- (c) Oletetaan, että työmarkkinat ovat tasapainossa (L_E, w_E) ja työvoiman määrä on vakio N . Valtio asettaa työmarkkinoille minimipalkan, w_{min} , joka on tasapainopalkkaa korkeampi. Miten minimipalkka vaikuttaa työmarkkinoiden tasapainoon? Miten minimipalkan tapauksessa työn tarjontakäyrän kulmakerroin vaikuttaa työttömyyden *luonteeseen*? Käytä vastauksiesi perusteluksi kuviota.

5. Vielä muutama kysymys ostovoimapariteetista ja rahan kvantiteettiteoriasta.

- (a) Mitä tarkoitetaan ostovoimapariteettiteorialla?
- (b) Euron ja Dollarin välinen valuttakurssi on 1,15 (USD/EUR). Ensi vuonna inflaation odotetaan olevan Euroopassa 3% ja Yhdysvalloissa 2%. Miten Euron ja Dollarin välinen valuuttakurssi tulee muuttumaan ensi vuonna mikäli ostovoimapariteettiteoria pätee (laskukaava riittää)?
- (c) Mitä tarkoitetaan rahan kvantiteettiteorialla? Esitä yhtälö ja selitä.
- (d) Rahan tarjonta kansantaloudessa on 100 milj., nimellinen BKT on 3000 milj., ja reaalin BKT on 1500 milj. Laske rahan kierto nopeus.